VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI KULTURY FIZYCZNEJ, SPORTU I TURYSTYKI**
(NR 26)
z dnia 18 maja 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki (nr 26)

18 maja 2016 r.

Komisja Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki, obradująca, pod przewodnictwem posła **Ireneusza Rasia (PO)**, przewodniczącego Komisji, oraz **Jakuba Rutnickiego (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację na temat wspierania sportu osób niepełnosprawnych,

– informację na temat priorytetów w zakresie upowszechniania sportu osób niepełnosprawnych,

– informację na temat dostępu studentów z niepełnosprawnościami do zajęć wychowania fizycznego oraz współzawodnictwa sportowego na uczelniach i w środowiskach studenckich,

– informację na temat stypendiów i nagród przyznawanych sportowcom niepełnosprawnym za osiągnięte wyniki sportowe.

W posiedzeniu udział wzięli: **Aleksander Bobko** sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Michałkiewicz** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Dariusz Buza** dyrektor Departamentu Sportu dla Wszystkich oraz **Wojciech Kudlik** zastępca dyrektora Departamentu Sportu Wyczynowego Ministerstwa Sportu i Turystyki wraz ze współpracownikami, **Tomasz Tokajuk** główny specjalista kontroli państwowej w Najwyższej Izbie Kontroli, **Łukasz Szeliga** prezes Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego, **Bogusław Gałązka** zastępca dyrektora Wydziału Analiz i Programowania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, **Jadwiga Smułko** przewodnicząca Sekcji Krajowej Pracowników Niepełnosprawnych NSZZ „Solidarność", **Tadeusz Wróblewski** wiceprezes zarządu Polskiego Związku Kajakowego, **Bartosz Molik** prodziekan Wydziału Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie.

W posiedzeniu udział wziął pracownik Kancelarii Sejmu: **Krzysztof Majer** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Ireneusz Raś (PO):

Szanowni państwo, zgodnie z listą obecności stwierdzam kworum i otwieram posiedzenie Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Na wstępie pragnę powitać wszystkich zaproszonych gości. W dniu dzisiejszym pana ministra sportu reprezentują: pan dyrektor Buza oraz pan dyrektor Kudlik, którzy wspólnie przekażą informację. Pragnę powiedzieć, że po konsultacji ze środowiskiem, które organizuje sport niepełnosprawnych i rehabilitację, na wstępie wprowadzę kilkuminutową prezentację. Nie chodzi o ograniczanie jej do 3-5 minut. Przedstawi ją pan profesor Bartosz Molik. Będzie dotyczyła roli sportu w rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami.

Witam pana profesora i bardzo dziękuję, że poświęcił nam czas. To wielka zasługa naszego konsultanta w tym obszarze – pana Gałązki, którego również serdecznie witam. Witam przedstawicieli Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego i wszystkich, którzy w dniu dzisiejszym będą nam pomagać lepiej zrozumieć kwestie związane ze sportem niepełnosprawnych.

Szanowni państwo, teraz przejdziemy do ustalenia porządku dziennego. W pierwszym punkcie mamy informację na temat wspierania sportu osób niepełnosprawnych,

w drugim informację na temat priorytetów w zakresie upowszechniania sportu osób niepełnosprawnych, w trzecim informację na temat dostępu studentów z niepełnosprawnościami do zajęć wychowania fizycznego oraz współzawodnictwa sportowego na uczelniach i w środowiskach studenckich – zobaczymy, jak się to zmieniło po 26 latach, a w punkcie czwartym informację na temat stypendiów i nagród przyznawanych sportowcom niepełnosprawnym za osiągnięte wyniki sportowe – ten temat kontynuowany jest od poprzedniej kadencji. To z pewnością będzie interesująca dyskusja.

Czy do porządku dziennego panie i panowie posłowie mają uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam przyjęcie porządku. Przystępujemy do jego realizacji.

Jesteśmy w punkcie pierwszym – informacja na temat wspierania sportu osób niepełnosprawnych. W chwili obecnej, tak jak zapowiedziałem, proszę pana profesora Bartosza Molika, aby przedstawił swoją prezentację. Panie profesorze, oddaję panu głos.

Prodziekan Wydziału Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie Bartosz Molik:

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że nie mogę wstać, tylko muszę siedzieć. Jako dla profesora to dla mnie bardzo trudne.

Przewodniczący poseł Ireneusz Raś (PO):

Panie profesorze, widzi pan, w parlamencie nieraz jest trudno.

Prodziekan wydziału AWF w Warszawie Bartosz Molik:

To jest największe wyzwanie. Nazywam się Bartosz Molik i jestem dziekanem elektem Wydziału Rehabilitacji AWF w Warszawie, fizjoterapeutą i członkiem komisji klasyfikacyjnej Międzynarodowej Federacji Koszykówki na Wózkach. Przedstawię państwu krótką informację na temat sportu niepełnosprawnych.

Oto plan wystąpienia. Zacznę od charakterystyki współczesnego sportu. Chciałem państwa poinformować, że sport niepełnosprawnych dzielimy na trzy zasadnicze struktury – Deaflympics – związaną z osobami niesłyszącymi, ruch olimpiad specjalnych – związany z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie i ten największy, ruch paraolimpijski, który blisko współpracuje z ruchem olimpijskim – tam trenują osoby niewidome i niedowidzące, poruszające się na wózkach, z porażeniem mózgowym, po amputacjach kończyn, z innymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz osoby niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim.

Pragnę podkreślić, że na początku sport niepełnosprawnych rzeczywiście uznawany był za sposób rehabilitacji. To była kontynuacja procesu leczenia. W chwili obecnej elitarna grupa sportowców należy do sportu kwalifikowanego. Z tego powodu struktura sportu niepełnosprawnych jest zbliżona do struktury sportu pełnosprawnych, co odzwierciedla się w organizacjach międzynarodowych. Podstawę stanowi rehabilitacja poprzez sport, a sportowcy elitarni i wyczynowi dochodzą do poziomu paraolimpijskiego lub Deaflympics.

Chciałem państwu przedstawić kierunki sportu niepełnosprawnych – pozytywy i negatywy. Nie jest tak, że sport paraolimpijski się rozwija i ma same plusy. Dziesięć najważniejszych aspektów, które teraz nas nurtują na poziomie międzynarodowym – między innymi jest to połączenie ruchu Paralympics z Deaflympics, czyli niesłyszących oraz z pozostałymi niepełnosprawnościami. Drugi element, to rozwój nowych dyscyplin sportowych. Ciekawostką jest piłka nożna dla osób niewidomych. Boccia, dyscyplina dla osób z porażeniem 4 kończyn, które do niedawna nie mogły uprawiać sportu. Pojawiają się też takie dyscypliny, jak parawioślarstwo i inne.

Problemem sportu niepełnosprawnych jest klasyfikacja, czyli w jaki sposób obiektywnie podzielić niepełnosprawnych, którzy bardzo się między sobą różnią, aby każdy z nich miał równe szanse na zwycięstwo. Chodzi o to, aby o zwycięstwie nie decydował rodzaj niepełnosprawności, ale talent, trening i kreatywność zawodnika. Inny problem, który pojawia się w sporcie paraolimpijskim to stwierdzenie – kto może w nim uczestniczyć. Przykładem jest moja dyscyplina – koszykówka na wózkach. Presja mediów, sponsorów i innych ekspertów zdefiniowała minimum niepełnosprawności osoby, która nie może biegać, skakać, obracać się tak jak osoby pełnosprawne. W koszykówce na wózkach mogą grać osoby, które dla przykładu mają niestabilność w stawie kolanowym lub amputację

jednego palca stopy. Ta grupa niepełnosprawności jest znacznie szersza, niż by się nam wydawało. W sportach na wózkach uczestniczą osoby chodzące.

Inny element, istotny i szczególnie rozwijany na świecie od 2012 roku, to promocja, marketing i edukacja. Na całym świecie sport jest pokazywany bardzo obszernie. Przykładowo, podczas Igrzysk Paraolimpijskich w Londynie sprzedano 3 mln biletów. Odbyły się też liczne relacje telewizyjne, w zdecydowanie większej skali, niż u nas. Nasza telewizja nie pokazuje sportu niepełnosprawnych. Podczas igrzysk w Londynie widzieli państwo, jaka była objętość przekazywania transmisji na żywo, jeśli chodzi o zawody sportowe. Przykładowo inauguracja Igrzysk Paraolimpijskich w Londynie najwyższą oglądalność odnotowała na Chanel 4. Dobrym przykładem działania jest promowany od 4 lat w Anglii program Adam Hills Show, który w zdecydowanie pozytywny sposób pokazuje sport niepełnosprawnych i niepełnosprawność. Nie jest tak, jak u nas w telewizji, gdzie jest to element martyrologii – pokazujemy, dlaczego osoba jest niepełnosprawna, jaki miała wypadek, co się z nią stało itd. Anglicy pokazują to w sposób pozytywny, dbając o przykłady dobrego działania. Jest ich bardzo dużo, można wymieniać mnóstwo, na tym polega promocja sportu niepełnosprawnych – pokazujemy dobre rozwiązania, a nie to, dlaczego paraolimpijczyk jest osobą niepełnosprawną.

Kolejną tendencją jest rozwój technologiczny. To, co działo się w latach 90., to rozwój technologiczny wózków. Ostatnie 15 lat związane jest z rozwojem technologii protez. Szczególnie widoczne jest to w lekkiej atletyce, ale można to również zauważyć w kolarstwie i innych dyscyplinach sportu. Oczywiście, z punktem 7 związany jest bardzo ściśle punkt 8, który pośrednio dotyczy olimpijczyków – doping technologiczny. Mówię o udziale Oscara Pistoriusa w Igrzyskach Olimpijskich. Trwa dyskusja dotycząca jednego ze skoczków w dal z Niemiec. To osoba, która skacze w dal, ma amputowaną jedną kończynę dolną, jest mistrzem Niemiec, skacze ponad 8 metrów, odbija się z protezy i chce brać udział w Igrzyskach Olimpijskich. To dylemat na poziomie sportu olimpijskiego, a nie tylko paraolimpijskiego.

Punkt 9 to problem, który nurtuje nas od wielu lat. Chodzi o udział tzw. grup zaniedbywanych. Jest duża grupa niepełnosprawności, która mimo trzech struktury, o których wspomniałem na początku, w dalszym ciągu nie może się kwalifikować do zawodów sportowych dla niepełnosprawnych. Przykładem są m.in. osoby z zaburzeniem układu oddechowego, krążenia czy zaburzeniami psychicznymi. Są różne rozwiązania. Jednym z nich są onkoolimpiady dla osób z chorobami nowotworowymi, po transplantacji narządów wewnętrznych. Nowym rozwiązaniem, które zapewne mieli państwo okazję zobaczyć w telewizji na przełomie ostatnich tygodni, jest Invictus Games, czyli zawody sportowe dla weteranów wojennych. Przypomnę, że te zawody 2 tygodnie temu odbyły się w Stanach Zjednoczonych. Polacy nie brali w nich udziału – widocznie nie mamy w Polsce weteranów wojennych.

Punkt 10 to rozwój badań naukowych. To kolejny nurt, który jest bardzo mocno promowany przez organizację Special Olympics oraz Paralympics. Badania naukowe ukierunkowane są głównie na technologie i klasyfikacje. Problem Oscara Pistoriusa spowodował, że wielu ekspertów związanych z biomechaniką i fizjologią zaczyna się nim zajmować – zarówno ekspertów sportu pełnosprawnych, jak i niepełnosprawnych.

W Polsce mamy obecnie trzy rozwiązania organizacyjne. Pierwsze jest nieco starsze i dominowało w większości krajów przed laty – mieliśmy wspólną organizację sportu niepełnosprawnych dla wszystkich grup niepełnosprawności. W związku z tym, że dyscypliny zaczęły się rozwijać, również w sporcie niepełnosprawnych zaczęły pojawiać się organizacje niezależne w dyscyplinie – np. Polski Związek Koszykówki na Wózkach. Najnowszym rozwiązaniem, zaczerpniętym m.in. z Holandii i kilku innych krajów europejskich oraz z Australii, jest tworzenie związków zintegrowanych. Przykładem jest Polski Związek Żeglarstwa i Polski Związek Koszykówki, czyli federacje pełnosprawnych opiekujące się sportem niepełnosprawnych. Nie będę przedstawiał komentarza – nie ma czasu, mam jeszcze 4 minuty – odnośnie do tego rozwiązania. Jest ono bardzo dobre, jeśli chodzi o sport elitarny, paraolimpijski, na najwyższym poziomie. Problem stanowi upowszechnianie poprzez sport, gdyż federacje niepełnosprawnych nie do końca potrafią zadbać o rehabilitację, najniższy poziom rozwoju sportu niepełnosprawnych. W związku

z tym ta piramida jest w Polsce troszkę zaburzona. Federacje sportowe dbają o sport wyczynowy, ale mają problem z upowszechnianiem, które nie jest najlepiej rozwiązane u nas w kraju.

Cały czas podkreślam problem marketingu, promocji i edukacji. Źle podchodzimy do promocji sportu niepełnosprawnych w Polsce, nie tylko pod względem objętościowym, ale również jakości przekazu. Mamy świetny program w Telewizji Polskiej, od lat promowany przez panią Paulinę, pod nazwą „Pełnosprawni". Oto jak jest reklamowany w platformach, to jego opis: „W programie będzie mowa o troskach niepełnosprawnych i ciągłej walce z własnymi słabościami i radzeniem sobie z trudami życia". Po takim opisie, ja bym takiego programu nie obejrzał. Są w nim trudy życia, ciągła walka i troski. Nie chcę czegoś takiego oglądać, ale tak jest on opisywany w telewizji.

Jakie są zadania sportu? Od 70 lat mamy te same 10 celów związanych ze sportem niepełnosprawnych. Głównym jest cel leczniczy – sport ma przede wszystkim leczyć naszych niepełnosprawnych, poprawiać ich stan zdrowia. Nauka udokumentowała już dawno, że sport niepełnosprawnych to lekarstwo, umożliwia włączenie się do życia społecznego. Sportowcy niepełnosprawni częściej podejmują pracę zawodową niż niepełnosprawni, którzy nie uprawiają aktywności fizycznej. Mamy też ewidentne korzyści związane z profilaktyką. W związku z tym traktujemy sport zarówno jako proces leczenia, kontynuację rehabilitacji klinicznej oraz jako wyczyn, w zależności od zachcianek niepełnosprawnego.

Zmienia się opieka fizjoterapeutyczna. Jestem fizjoterapeutą. Tak wyglądało to w latach 40., 50. Jako fizjoterapeuci wykorzystujemy w sporcie niepełnosprawnych najnowsze technologie związane z medycyną sportową, metody fizjoterapii. Rozwiązań jest mnóstwo. Korzystamy, podobnie jak sportowcy pełnosprawni, z najlepszych. Należy zwrócić uwagę na standardowy błąd sportu paraolimpijskiego – kopiowanie rozwiązań ze sportu pełnosprawnych. Często zdarza się, że trenerzy i opiekunowie kopiują rozwiązania i metody treningowe ze sportu pełnosprawnych i przenoszą je na niepełnosprawnych.

Podsumowując – mam jeszcze jedną minutę, więc jest na to czas – obserwujemy dynamiczny rozwój sportu niepełnosprawnych w Polsce i na świecie. Rola sportu niepełnosprawnych powinna być związana z opieką i odpowiednią edukacją społeczeństwa, pozytywną promocją, upowszechnianiem nie tylko na poziomie sportu wyczynowego, ale również powszechnego. Sport niepełnosprawnych powinien być efektywnie wdrażany podczas kontynuacji procesu leczenia oraz jako działanie profilaktyczne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Ireneusz Raś (PO):

To był ekspresowy wykład, panie profesorze.

Prodziekan wydziału AWF w Warszawie Bartosz Molik:

Taki miał być – 10 minut, tak mi powiedziano.

Przewodniczący poseł Ireneusz Raś (PO):

Starałem się nie wywierać takiej presji. To z pewnością dobre, aby rozpocząć dyskusji. Gwoli uzupełnienia, nie przywitałem pana ministra Aleksandra Bobko – sekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Serdecznie witam. Nie przywitałem również pełnomocnika rządu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, pana Krzysztofa Michałkiewicza. Witam serdecznie.

Rozpoczynamy teraz prezentację. Głos mają pan dyrektor Buza i pan dyrektor Kudlik, którzy przedstawią informację na temat wspierania sportu osób niepełnosprawnych.

Dyrektor Departamentu Sportu dla Wszystkich Ministerstwa Sportu i Turystyki Dariusz Buza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, wraz z panem dyrektorem Kudlikiem przedstawimy syntetyczną informację na temat działań Ministerstwa Sportu i Turystyki w obszarze wspierania sportu osób niepełnosprawnych. Zrobimy to, odnosząc się do sportu powszechnego. Przygotowaliśmy dla państwa materiał zbiorczy zawierający oba te obszary. Omówię sport powszechny. Funkcjonuje specjalny program upowszechniania sportu niepełnosprawnych, w którym skoncentrowaliśmy się na celach

priorytetowych, czyli zwiększeniu aktywności ruchowej osób niepełnosprawnych, wyrabianiu nawyku stałej dbałości o utrzymanie poziomu sprawności fizycznej, kształtowanie zdrowego stylu życia, tworzenie alternatywnej formy spędzania wolnego czasu dla osób niepełnosprawnych, kształtowanie zdrowej rywalizacji, szczególnie poprzez umiejętność współzawodnictwa i chęci podjęcia wysiłku oraz zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat sportu niepełnosprawnych. Tak jak pan profesor słusznie to ujął, komunikacja w tym obszarze pozostawia jeszcze pewne pole do manewru.

Wśród priorytetów programu uwzględniliśmy włączanie społeczne osób niepełnosprawnych, starszych niepełnosprawnych w wieku 50+ oraz zadania obejmujące społeczne, edukacyjne oraz wychowawcze wartości sportu, wzrost aktywności fizycznej uczestników i promocję zdrowego stylu życia. Wyodrębniliśmy w ramach programu 5 projektów, które zostały objęte możliwością wsparcia. Są to: zajęcia sekcji sportowych, organizacja imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych, w tym organizacja mistrzostw i pucharów Polski, obozy sportowe, zakup sprzętu sportowego oraz, od bieżącego roku, promocja sportu osób niepełnosprawnych. Wspieramy organizacje w komunikowaniu swojego przesłania w tym zakresie.

W roku bieżącym dofinansowaliśmy 71 projektów na łączną kwotę 15 527 tys. zł. Jeśli chodzi o poszczególne komponenty, to 5,5 mln zł przeznaczono na organizację zajęć sportowych, 6 mln zł na organizację imprez sportowych, 3294 tys. zł na obozy sportowe, 398 tys. zł na zakup sprzętu sportowego oraz 335 tys. zł na promocję. Do rozdysponowania pozostała jeszcze kwota 165 tys. zł. Przed wakacjami zostanie ogłoszony dodatkowy nabór. W materiale przedstawiliśmy państwu także projekcję natury historycznej, pokazując jak wyglądało to w roku ubiegłym. Nie będę opowiadał o tym dokładnie, bo wszystko jest w materiale. Umów było 58, na kwotę niższą o 1 mln zł, wobec 71 w roku bieżącym.

Co istotne, oprócz projekcji z lat 2011-2015 i budżetu, prezentujemy wykaz największych organizacji, które otrzymują dofinansowanie. Wśród priorytetów przyjęliśmy wzmocnienie tych organizacji, które mają największy potencjał, największe, najbardziej liczne struktury. Mam na myśli głównie Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start". Dotacja na rok bieżący została zwiększona o 31%. Myślę, że to początek dobrej tendencji. Będziemy tę współpracę rozwijali, tym bardziej że mamy rok olimpijski, więc to sprawa niebagatelna.

Pokazaliśmy także obszar promocji sportu osób niepełnosprawnych prezentując zadania, które zostały objęte dofinansowaniem. Jednocześnie omówiliśmy też imprezy sportowe, które były dofinansowane z programu upowszechniania sportu osób niepełnosprawnych w 2015, jak również są i w 2016 roku.

Jeśli mają państwo jakieś pytania, jesteśmy do dyspozycji. To wszystko, jeśli chodzi o sport powszechny. W zakresie sportu wyczynowego przekazuję głos panu dyrektorowi Kudlikowi.

Zastępca dyrektora Departamentu Sportu Wyczynowego MSiT Wojciech Kudlik:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli państwo pozwolą, połączę dwa tematy – informację na temat wspierania sportu wyczynowego osób niepełnosprawnych oraz informację na temat stypendiów i nagród za osiągnięte wyniki sportowe. Oba tematy się ze sobą wiążą, więc pozwolę sobie przedstawić je kompleksowo.

Jeśli chodzi o sport wyczynowy osób niepełnosprawnych, to Ministerstwo Sportu i Turystyki wspiera realizację dwóch programów. Jeden z nich od lat finansowany jest ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i dotyczy zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa osób niepełnosprawnych. W ramach tego programu dofinansowywane są przygotowania i udział w igrzyskach paraolimpijskich, przygotowania i udział w igrzyskach głuchych oraz przygotowania i udział w mistrzostwach świata i Europy w sportach nieobjętych programem igrzysk paraolimpijskich i igrzysk głuchych.

Szczegółowy zakres przeznaczenia dofinansowania, tak jak we wszystkich podobnych zadaniach, dotyczy organizacji zgrupowań, konsultacji krajowych i zagranicznych, szkolenia stacjonarnego, udziału w zawodach krajowych i zagranicznych oraz mistrzowskich,

koszty obsługi kadry szkoleniowej, monitoring medyczny, diagnostyczny, wynajem obiektów sportowych, zakup suplementów diet i produktów leczniczych, zakup niezbędnego sprzętu sportowego – osobistego i specjalistycznego, szkolenia trenerów, ubezpieczenia zawodników i sprzętu, a także kosztów obsługi zadania.

Jeśli chodzi o program dofinansowany z FRKF, realizowany jest on przez polskie związki sportowe, organizacje pozarządowe, których podstawowym celem statutowym jest prowadzenie działalności w zakresie sportu wyczynowego osób niepełnosprawnych. Drugi program, który finansujemy coraz wyższymi kwotami – te dane przedstawiliśmy szczegółowo w tabelach, które są załączone do materiału – z budżetu państwa, dotyczy zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata i Europy. W ramach tego programu finansujemy zgrupowania i konsultacje w sportach letnich i zimowych. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 15 października 2012 roku w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej, finansujemy stypendia dla zawodników niepełnosprawnych. W 2015 roku z kwoty ogólnej ze środków budżetu państwa – 5760 tys. zł – niemal 5 mln zł zostało przeznaczone na stypendia dla 213 zawodników kadry narodowej osób niepełnosprawnych. W tym programie podstawowymi organizacjami są polskie związki sportowe, które zatwierdzają składy kadr narodowych i wypłacają stypendia sportowe, a także Polski Komitet Paraolimpijski.

Odnosząc się do tych dwóch programów myślę że warto zwrócić uwagę na tendencję wzrostową, jeśli chodzi o dotacje ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki. Dla porównania, w 2010 roku łącznie ze środków funduszu i budżetu państwa przeznaczyliśmy 16,8 mln zł, a w roku 2016 jest to już ponad 23 mln zł. Bardzo znacznie wzrosły środki z budżetu państwa – w roku 2010 było to niewiele ponad 4 mln zł, a w roku 2016 jest to 8200 tys. zł.

Oprócz tych dwóch programów ministerstwo finansuje, również ze środków budżetu państwa, świadczenia dla medalistów igrzysk paraolimpijskich oraz igrzysk głuchych. Zgodnie z art. 36 ustawy o sporcie, świadczenia wypłacane są medalistom igrzysk paraolimpijskich i igrzysk głuchych po zakończeniu przez nich kariery sportowej i spełnieniu pozostałych kryteriów określonych w ustawie. Podam tylko jedną liczbę – dane dotyczące pozostałych lat są w tabelach. W 2015 roku ministerstwo wypłaciło świadczenia z tego tytułu 241 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę ponad 7 mln zł.

Ze środków budżetu państwa finansujemy również nagrody dla zawodników niepełnosprawnych. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 2 października 2012 roku, nagrody przyznawane są zawodnikom, którzy zdobyli medale w igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych oraz imprezach rangi mistrzostw świata i Europy. W 2015 roku wypłaciliśmy nagrody 57 zawodnikom, na łączną kwotę 1100 tys. zł. Ze środków budżetu państwa wypłacane są również nagrody trenerom, zgodnie z rozporządzeniem z dnia 10 października 2012 roku, w sprawie odznak, wyróżnień oraz nagród pieniężnych za osiągnięcia w zakresie sportu. Nagrodami objęci są m. in. trenerzy i instruktorzy za osiągnięcie przez szkolonych przez nich zawodników niepełnosprawnych wysokich wyników sportowych we współzawodnictwie międzynarodowym. W 2015 roku wypłacono nagrody 77 trenerom, na łączną kwotę ponad 515 tys. zł.

Łącznie w roku 2015 kwota ze środków budżetu państwa, przeznaczona na nagrody dla trenerów i zawodników, świadczenia dla medalistów i stypendia sportowe, wyniosła prawie 14 mln zł. Wszystkie te dane są oczywiście w tabelach i materiałach, które państwo otrzymali.

Jeśli będą szczegółowe pytania, jesteśmy do dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Ireneusz Raś (PO):

Dziękuję bardzo. Jak państwo zauważyli, pan dyrektor Kudlik nawiązał do punktu czwartego. Rozumiem panie dyrektorze, że odnieśli się panowie kompleksowo do punktów – pierwszego, drugiego, trzeciego i czwartego? Czy mają panowie jeszcze coś do dodania?

Zastępca dyrektora departamentu MSiT Wojciech Kudlik:

Panie przewodniczący, materiały są bardzo precyzyjne.

Przewodniczący poseł Ireneusz Raś (PO):

Materiały są załączone, posłowie je dostali. Zapytuję przedstawiciela Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego, czy chciałby zabrać głos w sprawie? Może pan Gałązka, który jest uznawany przez nas za eksperta? Bardzo proszę, w dowolnej kolejności.

Prezes Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego Łukasz Szeliga:

Łukasz Szeliga – prezes Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego. Reprezentuję również Polski Związek Sportu Osób Niepełnosprawnych „Start". Oczywiście środki, tak jak w każdym sporcie, są niewystarczające. Cieszymy się, że ministerstwo dostrzega nasze potrzeby i zwiększa środki przeznaczone na sport osób z niepełnosprawnościami. Gdybyśmy nie uruchomili po dwóch latach rozmów programu „Olimpijczyk", który jest programem Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jaki bezpośrednio objął przygotowania do igrzysk paraolimpijskich w ubiegłym i bieżącym roku kwotą 10 mln zł, mielibyśmy poważnie zaburzony proces przygotowań do igrzysk paraolimpijskich. Pokazuje to, że potrzeby są duże.

Uwaga ze strony środowiska, o czym rozmawiamy zarówno z Ministerstwem Sportu i Turystyki oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – należy centralizować wydatki na sport, co pozwoli bardziej efektywnie wydawać pieniądze, w sposób systemowy, będzie można bezpośrednio obserwować efekty. Kwota 10 mln zł z programu „Olimpijczyk" oraz wszystkie środki dedykowane z MSiT na sport wyczynowy, bardzo łatwo jest przełożyć na praktyczny język wyników i zmierzyć, jak na nie zapracowały.

Jeśli chodzi o sport powszechny i możliwość wykorzystania go w procesie rehabilitacji, jesteśmy zdecydowanie za tym, aby szerzej zastosować tę formę rehabilitacji. Jest bardzo efektywna i przenosi się na parametry rehabilitacji społecznej i zawodowej, co obserwujemy u ludzi, z którymi współpracujemy bezpośrednio w klubach. Warto byłoby też zastanowić się nad algorytmem podziału środków, które są kierowane do różnych organizacji sportowych. System dzielenia środków nie jest do końca precyzyjny. Mam nadzieję, że znajdziemy pieniądze na kontynuację programu „Olimpijczyk" i pomysł na to, aby pieniądze PFRON pokierować do wykorzystania również w sporcie.

Jeśli chodzi o promocję, która została przywołana w prezentacji, po raz pierwszy w historii będziemy mieli relację z igrzysk paraolimpijskich w TVP Sport. To będą 4,5 godzinne relacje *live* oraz pół godziny informacji skrótowych w TVP 1. Pracujemy nad tym, aby przekaz był pozytywny. Wzorem dla nas jest relacja z Igrzysk Paraolimpijskich w Londynie. W tej chwili około 80 zawodników ma zagwarantowany wyjazd do Rio. Dzięki połączeniu środków MSiT i PFRON udało się doprowadzić do tego, że proces przygotowań przebiega bez większych zakłóceń i niespodzianek. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Ireneusz Raś (PO):

Dziękuję. Poproszę teraz o zabranie głosu pana ministra, który przedstawi informację odnośnie do przygotowanych punktów, z punktu widzenia resortu nauki i szkolnictwa wyższego. Później głos zabierze pan pełnomocnik. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Aleksander Bobko:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, muszę poinformować, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – to stan zastany – nie prowadzi syntetycznego spisu informacji na temat sportu osób niepełnosprawnych. Przekazaliśmy dane na temat programów, które wspierają działania sportowe oraz informacje na temat prowadzonych zajęć z wychowania fizycznego, możliwości jakie oferuje stypendialny system pomocy materialnej, programy i fundusze inwestycyjne, które umożliwiają dostosowywanie budynków i przestrzeni akademickiej dla osób niepełnosprawnych. Te wymogi są obecnie regulowane innymi przepisami prawa. Dostosowanie budynków starszych było realizowane przez wiele lat. Większość prac zostało już zrealizowanych, z wykorzystaniem specjalnego funduszu, z którego środki uczelnie otrzymują co roku, na wsparcie osób niepełnosprawnych.

Jeśli chodzi o sport osób niepełnosprawnych, zadania w tym zakresie realizowane są w ramach autonomii uczelni – AZS, organizacje uczelniane i same uczelnie mają różne

propozycje. Ministerstwo nie prowadzi statystyk na temat tego, jak wygląda zaangażowanie studentów niepełnosprawnych w uprawianie sportu, mówiąc najogólniej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jakub Rutnicki (PO):

Bardzo dziękuję. Poproszę jeszcze o zabranie głosu przedstawicieli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Michałkiewicz:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, słuchając moich przedmówców byłem bardzo zadowolony, że sport wspierany jest tam, gdzie być powinien, czyli w Ministerstwie Sportu i Turystyki. Pan przewodniczący na równi stawia MSiT oraz PFRON, co nie jest koniecznie optymalnym modelem wspierania sportu niepełnosprawnych. Trwa dialog z MSiT, próbujemy uzgadniać system wsparcia sportu osób niepełnosprawnych, aby było ono komplementarne, a niekoniecznie dublowało się pod względem finansowania z PFRON i MRPiPS.

Jeśli chodzi o pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych, przy ministrze do spraw zabezpieczenia społecznego, to najbardziej wspieramy go poprzez PFRON, na różne sposoby. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podstawie algorytmu przekazuje pieniądze samorządom powiatowym i wojewódzkim. Oczywiście w ramach samorządu powiatowego finansowane są różne zadania, m.in. turnusy rehabilitacyjne. W ramach tych turnusów realizuje się zajęcia rehabilitacyjno-sportowe i sportowe. Finansujemy różnego rodzaju imprezy, w tym organizację sportu, kultury, rekreacji, turystyki osób niepełnosprawnych. Wspieramy i zlecamy zdania samorządom, które z wykorzystaniem naszych środków zlecają różne zadania organizacjom samorządowym, w tym organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez sportowych, turystycznych i rekreacyjnych.

W ramach zlecania zadań wspieramy również organizacje na szczeblu centralnym. Nasza współpraca rozszerza się na komitet, a także w ramach programu „Olimpijczyk”, na organizacje niepełnosprawnych, które zajmują się sportowcami wyczynowymi – niepełnosprawnymi.

Realizujemy też dwa programy centralne dedykowane sportowcom niepełnosprawnym. Pierwszy obejmuje wsparcie międzynarodowych imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych, drugi to „Program wsparcia centrów sportu niepełnosprawnych”. Szczegółowe informacje mogą państwo przeczytać w przekazanym panu przewodniczącemu druku. Liczymy, że w tym roku na wsparcie sportu osób niepełnosprawnych wydamy około 28 mln zł. Jest to troszkę więcej niż w latach poprzednich, a to ze względu na zbliżającą się olimpiadę. Dla porównania, liczymy, że MSiT wydaje około 31 mln zł na sport osób niepełnosprawnych. Jeśli my przeznaczamy 28 mln zł, to będzie to istotny element wsparcia sportu osób niepełnosprawnych w naszym kraju. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jakub Rutnicki (PO):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś z zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Nie słyszę zgłoszeń.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos i odnieść się do przedstawionej tematyki? Nie słyszę chętnych. Temat został więc przedstawiony przez ministerstwa w sposób optymalny, za co bardzo dziękuję. Jeśli nikt się nie zgłasza… Proszę bardzo, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora departamentu MSiT Wojciech Kudlik:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałem jedynie sprostować podaną przez pana ministra informację. Ministerstwo Sportu i Turystyki w 2015 roku na sport wyczynowy przeznaczyło 29 680 tys. zł oraz 15 mln zł na upowszechnianie sportu. Łącznie to niemal 45 mln zł.

Sekretarz stanu w MRPiPS Krzysztof Michałkiewicz:

Cieszę się i liczę, że w 2016 roku MSiT wyda jeszcze więcej pieniędzy, co sprawi wiele radości pełnomocnikowi rządu do spraw osób niepełnosprawnych.

Przewodniczący poseł Jakub Rutnicki (PO):

To bardzo pozytywna informacja. Szanowni państwo, punkty pierwszy, drugi, trzeci i czwarty porządku dziennego traktowaliśmy wspólnie, ale czy ktoś jeszcze ze strony ministerstw chciałby odnieść się do pozostałych punktów obrad? Jeśli nie i nie ma głosów posłów, bardzo dziękuję wszystkim za przybycie. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie Komisji.